

Bakgrunn for vedtak

Ytre Oppedal kraftverk

Gulen kommune i Sogn og Fjordane fylke

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Tiltakshaver	Ytre Oppedal Kraftverk AS
Referanse	
Dato	02.02.2015
Notatnummer	KSK-notat 8/2015
Ansvarlig	Øystein Grundt
Saksbehandler	Eirik Bjørkhaug

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

Sammendrag

Det er tidligere gitt konsesjon til Ytre Oppedal kraftverk med tillatelse til å utnytte vannfallet mellom kote 300 og kote 110 i Ytre Oppedalselva. Ytre Oppedal Kraftverk AS søker om en planendring med ny kraftstasjonsplassering på kote 59. Dette medfører en økt vannvei på 950 meter, og en strekning av tilsvarende lengde vil bli berørt i Ytre Oppedalselva. Installert effekt vil øke fra 2,4 til 3,5 MW og produksjonen endres fra 6,8 GWh til 9,5 GWh. Prosjektet er ellers uendret. Søknaden har vært på en begrenset høring til de som uttalte seg til det opprinnelige prosjektet, samt at det er gjennomført en sluttbefaring av endringene som det nå er søkt om.

NVE har vurdert de endringer som går ut over det som er konsesjonsgitt i gjeldende konsesjon av 11.04.2011.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 9,5 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene (2012-14) har NVE klarert drøyt 1,8 TWh ny energi fra småkraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane mener konsekvensene ved utvidelsen av prosjektet er akseptable under forutsetning av at det pålegges vilkår som ivaretar sjørretbestanden nedstrøms kraftverket.

Sogn og Fjordane fylkeskommune har ingen merknader til planendringen men viser til det som tidligere er uttalt om kulturminner.

NVE mener det ikke er vesentlige nye negative konsekvenser knyttet til utvidelsen av Ytre Oppedal kraftverk ned til kote 59. Konsekvenser for allmenne interesser for det opprinnelige prosjektet mellom kote 300 og kote 110 er allerede vurdert tidligere i KI-notat nr.: 20/2011 – *Bakgrunn for vedtak* og hensyntatt i gjeldende konsesjon. Vi mener fordelene ved økt årlig produksjon på ca. 2,7 GWh langt overstiger ulempene knyttet til en noe lengre utbyggingsstrekning.

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Ytre Oppedal Kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ytre Oppedal kraftverk etter nye planer. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	6
NVEs vurdering	8
NVEs konklusjon	11
Forholdet til annet lovverk	12
Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven	14
Øvrige forhold	16
Vedlegg	16

Søknad

NVE har mottatt søknad fra Ytre Oppedal Kraftverk AS, datert 27.01.2014 om bygging av Ytre Oppedal kraftverk. Søknaden er en planendring til Ytre Oppedal kraftverk som det ble gitt konsesjon til 11.04.2011.

Ytre Oppedal kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	6,6
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	25
Spesifikk avrenning	l/(s·km ²)	120
Middelvannføring	l/s	800
Alminnelig lavvannføring	l/s	30
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	25
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	16
Restvannføring	l/s	450
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	300
Avløp	moh.	59
Lengde på berørt elvestrekning	m	2350
Brutto fallhøyde	m	241
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,57
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,76
Minste driftsvannføring	m ³ /s	0,060
Planlagt minstevannføring, sommer	l/s	50
Planlagt minstevannføring, vinter	l/s	30
Tilløpsrør, diameter	mm	900
Tunnel, tverrsnitt	m ²	-
Tilløpsrør, lengde	m	2210
Installert effekt, maks	MW	3,5
Brukstid	timer	2590
MAGASIN		
Magasinvolum	mill. m ³	-
HRV	moh.	-
LRV	moh.	-
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	4,7
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	4,8
Produksjon, årlig middel	GWh	9,5
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	36,6
Utbyggingspris	kr/kWh	3,85

Ytre Oppedal kraftverk, elektriske anlegg**GENERATOR**

Ytelse	MVA	3,9
Spenning	kV	1,0

TRANSFORMATOR

Ytelse	MVA	4,0
Omsetning	kV/kV	1,0/22

**NETTILKNYTNING
(kraftlinjer/kabler)**

Lengde	m	740
Nominell spenning	kV	22
		Luftlinje 30 m
		Jordkabel 710 m

Om søker

Søker er Ytre Oppedal Kraftverk AS, som ble opprettet da det ble gitt konsesjon til Ytre Oppedal kraftverk i 2011. Selskapet er eid av Kraftkarane AS og grunneierne til prosjektet.

Beskrivelse av området

Planområdet ligger i Gulen kommune i Sogn og Fjordane fylke. Ytre Oppedalselva har sitt utspring fra Skidalsvatnet i fjellområdet øst for Risnesfjorden. Elva renner mot nordøst gjennom flere små og høytliggende vann før den faller bratt ned i dalen ved Oppedalsstølen. Deretter følger den dalen og munner ut i Sognefjorden ved Ytre Oppedal. Tiltaksområdet er sterkt kulturpåvirket av jord- og beitemark. Området er blant de mest nedbørrike områdene i Norge.

Teknisk plan*Inntak*

Inntaket vil ligge på kote 300. Dammen vil være ca. 4 meter høy og opptil 35 meter bred. Plassering og teknisk løsning er lik den konsesjonsgitte løsningen.

Vannvei

Rørgata blir nedgravd på hele den 2210 meter lange strekningen fra inntak til kraftstasjon på østsiden av elva. Planendringen utgjør en økt lengde på vannveien med 810 meter. Dette innebærer også at rørdiameteren økes fra 800 mm til 900 mm. Ny strekning vil dels følge eksisterende vei og videre gå over beitemark, før den krysser veien ned mot planlagt kraftstasjon på kote 59.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er nå planlagt ved kote 59, om lag 5 meter fra elvekanten. Opprinnelig var den lagt til kote 110. Vannet blir ført tilbake til elva i en lukket kulvert. Kraftverket er planlagt med en installert effekt på 3,5 MW og en maksimal slukeevne på 1,76 m³/s.

Nettilknytning

Kraftverket vil bli tilknyttet eksisterende 22 kV linje som eies av BKK Nett AS. Linjen vil bli lagt som luftspenn med lengde på 30 meter over elva og som jordkabel langs jordbruksvei ca. 710 meter frem til tilkoblingspunktet. Det vil bli søkt om egen anleggskonsesjon for nettilknytningen.

Veier

Det går en kommunal skogsbilvei fra Fv. 8 og innover dalen. Fra skogsbilveien og frem til kraftstasjonen vil det bli etablert en ca. 60 meter lang ny permanent adkomstvei. Skogsbilveien vil også bli opprustet. Fra eksisterende skogsbilvei og til inntaket på kote 300 ble det opprinnelig søkt om å benytte sti mot Oppedalsstølen som adkomstvei til inntaket, og det ble av NVE stilt krav om delvis tilbakeføring av stien, men slik at den er farbar med enkle motorkjøretøy for tilsyn, typisk som kjøresterkt terreng. I ny søknad vises det til en jordskiftedom fra 1981 om å etablere en skogsbilvei fra den kommunale grusveien og videre innover til stølene. Grunneierne fra jordskiftet ønsker å søke kommunen om å bygge denne veien, som da vil gå forbi inntaket til kraftstasjonen. Denne veien er derfor tenkt benyttet som permanent vei til inntaket. Dersom denne blir bygd vil det bare bli behov for 30 meter ny vei inntaket.

Massetak og deponi

Ev. overskuddsmasser vil bli brukt lokalt langs vei, rørgrøft og ved kraftstasjonen.

Arealbruk

Inntaksområdet og vannveien vil legge beslag på henholdsvis 2 daa og 8,8 daa permanent areal. Veier, kraftstasjonsområde og nettilknytning vil legge beslag på henholdsvis, 0,5 daa, 1 daa og 0,2 daa permanent areal. Samlet arealbeslag vil utgjøre 12,5 daa.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Prosjektområdet er i kommuneplanens arealdel avsatt som LNF-område.

Samlet plan (SP)

Prosjektet er ikke behandlet i Samlet Plan for vassdrag og er heller ikke i konflikt med eksisterende SP-prosjekter.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget er ikke vernet mot kraftutbygging.

Inngrepsfrie områder (INON)

Prosjektutvidelsen medfører ikke økt bortfall av INON.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Andre verneområder

Prosjektet berører ikke andre verneområder.

Fylkesvise planer for småkraftverk

Prosjektet er i «Regional plan med tema knytt til vasskraftutbygging» identifisert som potensielt kraftverk. Det er for det aktuelle området ikke omtalt spesielle verdier knyttet til fjordlandskap, kulturminne, friluftsliv eller biologisk mangfold i planen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er en planendring for konsesjon gitt til Ytre Oppedal kraftverk, som NVE gav konsesjon til 11.04.2011. Prosjektet er utvidet med flytting av kraftstasjon fra kote 110 til kote 59. Dette gir en lengre berørt elvestrekning og lengre rørgate. Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og har vært på en begrenset høring til de som uttalte seg til det opprinnelige prosjektet. NVE var på befaring i området den 29.10.2014 sammen med representanter for søkeren og grunneierne. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Fylkesmannen i Hordaland har i brev av 24.06.2014 uttalt følgende:

«Fylkesmannen vurderer at redusert vassføring på ytterlegare 950 m elvestrekning vil råke naturmiljø og friluftsliv, men at konsekvensane ikkje vert så store at vi vil rå i frå planendringa. Ut frå kunnskapsgrunnlaget i dag føreset vi at det vert stilt krav om omlaupsventil for å unngå skade på sjøaurebestanden ved uføresette utfall i kraftstasjonen.

(...)

Fylkesmannen vurderte den opphavlege søknaden til å vere i noko konflikt med friluftsliv og anadrom fisk. Dette var i hovudsak knytt til høg utnyttingsrad med maks slukeevne på 220 % av middelvassføringa, låg minstevassføring på nivå med alminneleg lågvassføring (30 l/s) som berre gjaldt sommarhalvåret, og at det ikkje var planlagt eller vurdert omlaupsventil. Vi vurderte likevel at nasjonale interesser ikkje vart påverka i så stor grad at det var grunnlag for å rå frå at det vart gjeve konsesjon, men vi føresette at det vart stilt krav om minstevassføring heile året. Vidare bad vi om at skulle vurderast omlaupsventil for å sikre produksjonen av sjøaure nedstraums kraftverket.

(...)

Dersom kraftstasjonen vert flytta til kote 59 vil vasstilknytt flora og fauna og friluftslivsinteresser verte råka på ytterlegare 950 m elvestrekning. Fastsett minstevassføring vil til ei viss grad avbøte skadane på naturmiljøet og friluftslivet. Fossekall vert truleg sterkt råka av utbygginga, og det er planlagt å etablere kunstige hekkeplassar for å avbøte desse skadane.

Avstanden frå kraftstasjonen til vandringshinderet for sjøaure vil verte redusert til om lag 650 m. Dette vil auke faren for rask tørrlegging av gyte- og oppvekstområde ved uføresett stans i kraftstasjonen ytterlegare samanlikna med det konsesjonsgjevne prosjektet. Etter vår vurdering er ikkje kunnskapsgrunnlaget godt nok til å kunne fastslå at uføresette utfall ikkje vil skade sjøaurebestanden. Vi meiner dermed at naturmangfaldlova § 8 ikkje er oppfylt på

dette punktet, og at føre-var-prinsippet i naturmangfaldlova § 9 må leggjast til grunn. Det må såleis stillast krav om omlaupsventil.

Vassforskrifta har som mål at alle vassførekomstar i Noreg skal ha minimum god økologisk status. I tilstandsklassifiseringa etter vassforskrifta er Ytre Oppedalselva i tilstandsklasse «moderat økologisk tilstand» på grunn av at vassdraget er forsura. Datagrunnlaget er mangelfullt, og elva bør difor kartleggjast nærare for ei sikrare tilstandsvurdering. Forskrifta opnar ikkje for at det kan utførast tiltak som gjer at tilstanden vert dårlegare, med mindre det kan være grunnlag for unntak i tråd med § 12.»

Sogn og Fjordane fylkeskommune har i brev av 10.06.2014 uttalt følgende:

«Fylkesrådmannen har ikkje merknader til planendringa, men viser til det som er uttalt tidlegare når det gjeld m.a. automatisk freda kulturminne og nyare tids kulturminne.»

Tiltakshaver har ingen merknader til de to høringsuttaalelsene jf. e-post av 09.01.2015.

NVEs vurdering

Siden dette gjelder en utvidelse til en allerede gitt konsesjon finner vi det ikke nødvendig å gjenta alle forhold som ble vurdert mellom kote 300 og kote 110. Vi refererer følgende fra KI-notat nr.: 20/2011 – *Bakgrunn for vedtak:*

«NVE mener at en utbygging med rørgate som følger setersti ned til dit kommunal vei starter, og videre i denne til kraftstasjonen, med slipp av helårig minstevannføring vil være minst konfliktfylt i fht. landskap og friluftsliv. Slipp av minstevannføring vil også ha betydning for bunndyrproduksjonen slik at fossekallen fremdeles kan drive næringssøk i elven og at ørreten er sikret leveområdene sine. Vannet vil også bidra til å opprettholde elven som lokalt landskapselement.

En utbygging vil ha visse konsekvenser for landskap og friluftsliv, men med god landskapsmessig tilpasning og avbøtende tiltak som slipp av helårig minstevannføring og revegetering av rørgate, vil verdiene knyttet til allmenne interesser i prosjektområdet etter vårt syn bli ivaretatt.»

NVEs videre vurdering tar utgangspunkt i å vurdere de fordeler og ulemper for allmenne og private interesser en ev. utbygging mellom kote 110 og kote 59 vil gi.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Kraftverket utnytter et nedbørfelt på 6,6 km² ved inntaket, og middelvannføringen er beregnet til 0,8 m³/s. Nedbørfeltet har høy avrenning med dominerende høstflom. Laveste vannføring opptrer gjerne om vinteren og om sommeren. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 25 og 16 l/s. Alminnelig lavvannføring for vassdraget ved inntaket er beregnet til 30 l/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,76 m³/s og minste driftsvannføring 0,060 m³/s. Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 01.05 til 30.09 og 30 l/s resten av året. Dette tilsvarer NVEs pålegg om minstevannslipp i konsesjon av 11.04.2011.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Med en maksimal slukeevne tilsvarende 220 % av middelvannføringen og foreslått minstevannføring på 50 l/s om sommeren og 30 l/s om vinteren, vil store deler av vannføringen like nedstrøms inntaket komme i flomperioder. De store flomvannføringene blir i liten grad påvirket av utbyggingen.

Slukeevne og inntaksplassering er lik som det konsesjonsgitte prosjektet, slik at de hydrologiske konsekvensene mellom kote 300 og kote 110 vil være uendret. Samtidig vil planendringen medføre redusert vannføring på en om lag 950 meter ny strekning mellom kote 110 og kote 59.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Prosjektet vil med endringen øke produksjonen med 2,7 GWh, slik at ny produksjon ved en ev. konsesjon vil utgjøre 9,5 GWh.

Naturmangfold

Elvestrekningen mellom kote 110 og kote 59 er befart i forbindelse med biologisk mangfoldundersøkelsene til planendringen. Som følge av endret kraftstasjonsplassering er også vannveien endret noe i nedre del. Dette er også befart i forbindelse med de nye undersøkelsene.

Naturtyper

Strekningen mellom kote 110 og kote 59 er åpen og eksponert uten bekkekløfter eller større fosser. Det er utført en biologisk mangfoldundersøkelse i forbindelse med den utvidede prosjektområdet, og rapporten er vedlagt søknaden. Vi refererer følgende vurdering fra rapporten i forhold til naturtyper og vegetasjonstyper: «*Det ble ikke påvist sjeldne eller truede vegetasjonstyper (Fremstad & Elven 2011) eller prioriterte, utvalgte eller sjeldne naturtyper (Lindgaard & Henriksen 2011) i det terrestre naturmiljøet.*» Samlet verdi både for akvatisk miljø og terrestrisk miljø er i miljørapporten vurdert som liten verdi. NVE mener tiltaket ikke kommer i konflikt med viktige naturtyper.

Arter

Moser og lav

Det er registrert moser og lav i det utvidede planområdet. Ingen sjeldne eller rødlistede mose- eller lavararter ble påvist. Potensialet for funn av slike er også vurdert til å være begrenset. NVE mener tiltaket ikke vil komme i vesentlig konflikt med moser og lav og vi har ikke tillagt forholdet vesentlig vekt.

Sjørret

Ytre Oppedalselva har en bestand av sjørret. Anadrom strekning går fra sjøen og ca. 350 meter opp til en foss. Denne fossen er tidligere vurdert som absolutt vandringshinder. NVE har på befaring vurdert det som sannsynlig at fossen utgjør et absolutt vandringshinder for anadrom laksefisk. Behovet for omløpsventil er påpekt av Fylkesmannen som et føre var hensyn ved utilsiktet utfall i kraftstasjonen. NVE er enig med Fylkesmannen i at en lengre vannvei vil føre til at det tar lengre tid før inntaksdammen får overløp og at det derfor går lengre tid før vannet når ned til strekningen nedenfor kraftstasjonen ved et ev. utfall. Restfeltet mellom inntak og anadromt vandringshinder utgjør om lag 4,0 km². Restfeltet gir et bidrag på om lag 485 l/s, i gjennomsnitt over året, ved vandringshinderet for anadrom laksefisk, og vi påpeker at denne situasjonen er uendret i forhold til det vi gav konsesjon til 11.04.2011. NVE har på nytt vurdert elvestrekningen på anadrom strekning på befaring 29.10.2014. Elva er der kanalisert gjennom jordbruksland og elveprofilen er av en slik karakter at trolig bare mindre deler av elveløpet vil bli tørrlagt ved et ev. utfall. Sammen med et differensiert minstevannføringsslipp på 50/30 l/s mener vi faren for stranding ved utilsiktet utfall i kraftstasjonen er forholdsvis liten. NVE mener derfor fortsatt at det ikke vil være behov for omløpsventil av hensyn til anadrom laksefisk i Ytre Oppedalselva.

Fossekall

Fylkesmannen mener at fossekall trolig blir sterkt påvirket av utbyggingen. De har merket seg at det er planlagt å etablere kunstige hekkeplasser for å avbøte på skadene. NVE mener hekkedammer for fossekall kan være en god løsning dersom de plasseres riktig. Dette er et forhold som Fylkesmannen og Miljødirektoratet har anledning til å gi pålegg om i medhold av standard konsesjonsvilkår og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Forholdet til naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Ytre Oppedal kraftverk legger vi til grunn prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 samt forvaltningsmålene i naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, samt NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart den 08.01.2015. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

En eventuell utbygging av Ytre Oppedalselva vil etter NVEs mening ikke være i konflikt med forvaltningsmålet for naturtyper og økosystemer gitt i naturmangfoldloven § 4 eller forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 gitt avbøtende tiltak som minstevannføring. Prosjektet berører ingen sjeldne eller truede vegetasjonstyper eller prioriterte, utvalgte eller sjeldne naturtyper. Den samlede belastning på økosystemet og naturmangfoldet har likevel blitt vurdert, jamfør naturmangfoldloven § 10. Den samlede belastningen anses ikke som så stor at den blir avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Etter NVEs vurdering foreligger det tilstrekkelig kunnskap om virkninger tiltaket kan ha på naturmiljøet, og NVE mener at naturmangfoldloven § 9 (føre-var-prinsippet) ikke skal tillegges særlig vekt.

Avbøtende tiltak og utformingen av tiltaket vil spesifiseres nærmere i våre merknader til vilkår dersom det blir gitt konsesjon. Tiltakshaver vil da være den som bærer kostnadene av tiltakene, i tråd med naturmangfoldloven §§ 11-12.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Fylkesmannen hevder at friluftinteressene blir påvirket på ytterligere 950 meter elvestrekning. NVE mener etter befaring at denne strekningen ikke innehar vesentlige verdier knyttet til friluftsliv. Når vannveien i tillegg stort sett vil gå langs eller nær kommunal vei, mener vi konsekvensene for friluftsliv vil være begrenset.

Kulturminner

Fylkeskommunen har ingen merknader til utvidelsen, men viser til tidligere vurderinger om kulturminner i opprinnelig søknad. NVE er kjent med at fylkeskommunen der var opptatt av at stølsmiljøet rundt Oppedalsstølen lengre inne i dalen ikke skal bli påvirket. Dette er det i gjeldende konsesjon allerede tatt hensyn til. Utvidelsen av prosjektet vil ikke påvirke kjente kulturminner.

Konsekvenser av kraftlinjer

Kraftlinjen vil bestå av en 30 meter lang luftlinje over elva for deretter å gå som nedgravd jordkabel langs eksisterende traktorvei på mesteparten av den 710 meter lange strekningen. Nettilknytningen blir dermed kortere enn for det opprinnelige prosjektet. NVE mener konsekvensene av en ev. tilknytning av ny løsning for Ytre Oppedal kraftverk vil være begrenset.

Samfunnsmessige fordeler

En eventuell utbygging av Ytre Oppedal kraftverk vil gi 9,5 GWh i et gjennomsnittså. Denne produksjonsmengden regnes som vanlig for et småkraftverk. Småkraftverk utgjør et viktig bidrag i den politiske satsingen på fornybar energi. Det omsøkte tiltaket vil gi inntekter til søker og grunneiere og generere skatteinntekter. Videre vil Ytre Oppedal kraftverk styrke næringsgrunnlaget i området og vil dermed kunne bidra til å opprettholde lokal bosetning.

Oppsummering

NVE mener det ikke er vesentlige negative konsekvenser knyttet til utvidelsen av Ytre Oppedal kraftverk ned til kote 59. Konsekvenser for allmenne interesser for det opprinnelige prosjektet mellom kote 300 og kote 110 er allerede vurdert tidligere i KI-notat nr.: 20/2011 – *Bakgrunn for vedtak* og hensyntatt i gjeldende konsesjon. Vi mener fordelene ved økt årlig produksjon på ca. 2,7 GWh langt overstiger ulempene knyttet til en noe lengre utbyggingsstrekning.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Ytre Oppedal Kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Ytre Oppedal kraftverk etter nye planer. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til annet lovverk

Forholdet til energiloven

Ytre Oppedal Kraftverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 30 meter luftlinje og en 710 meter jordkabel med en spenning på 22 kV spenning til eksisterende linjenett.

Normalt bygges en slik linje som her i medhold av netteiers områdekonsesjon. Innenfor sin områdekonsesjon skal områdekonsesjonær fremlegge planer for ny nettilknytning og ev. forsterkning for kommune, fylkeskommune, fylkesmann og andre berørte for uttalelse. Ved uenighet om løsninger kan områdekonsesjonær legge saken frem for NVE som da vil behandle saken som en anleggskonsesjon.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Ytre Oppedal Kraft AS har i e-post av 08.01.2015 uttalt at de ønsker egen anleggskonsesjon. Det må derfor sendes inn søknad om dette når eksakt størrelse på elektriske installasjoner er klart. NVE kan da meddele egen anleggskonsesjon for kraftverket, som må foreligge før godkjenning av detaljplaner.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjennelse, jamfør konsesjonsvilkårenes post 4.

BKK Nett AS har ifølge søknaden opplyst om at det må gjennomføres tiltak på ovenforliggende nett og at tilknytning tidligst kan skje i 2016.

Forholdet til plan- og bygningsloven

Forskrift om byggesak (byggesaksforskriften) gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel eller gjeldende reguleringsplaner. Forholdet til plan- og bygningsloven må avklares med kommunen før tiltaket kan iverksettes.

Forholdet til forurensningsloven

Det må søkes Fylkesmannen om nødvendig avklaring etter forurensningsloven i anleggs- og driftsfasen. NVE har ikke myndighet til å gi vilkår etter forurensningsloven.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder Miljødirektoratet/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttene av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE

vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Merknader gitt i KI-notat nr.: 20/2011 – *Bakgrunn for vedtak* og vilkår i Vassdragskonsesjon for Ytre Oppedal kraftverk av 11.04.2011 er videreført sammen med nye merknader og vilkår som følge av økt inngrepsområde i den nye konsesjonen.

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	l/s	800
Alminnelig lavvannføring	l/s	30
5-persentil sommer	l/s	25
5-persentil vinter	l/s	16
Maksimal slukeevne	m ³ /s	1,76
Maksimal slukeevne i % av middelvannføring	%	220
Minste driftsvannføring	l/s	60

Kraftverket er planlagt med slipp av minstevannføring på 50 l/s i perioden 01.05 til 30.09, og 30 l/s resten av året. Dette tilsvarer pålegg om minstevannføring i konsesjon av 11.04.2011. Ingen av høringspartene har kommentert det aktuelle minstevannslippet. Slipp av minstevannføring skal bidra til å opprettholde det biologiske mangfoldet i og langs vassdraget. Den skal bidra til å opprettholde leveområdene for bekkørret og sikre produksjon og driv av bunndyr på berørt elvestrekning. Dette vil også være positivt for fossekall som benytter elvestrekningen.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 50 l/s i tiden 01.05 til 30.09 og 30 l/s resten av året.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi. Kraftverket skal i slike tilfeller ikke være i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

NVE presiserer at start-/stoppkjøring av kraftverket ikke skal forekomme. Kraftverket skal kjøres jevnt og i takt med tilsiget. Inntaksbassenget skal ikke benyttes til å oppnå økt driftstid, og det skal kun være små vannstandsvariasjoner knyttet til opp- og nedkjøring av kraftverket. Dette er primært av hensyn til naturens mangfold og mulig erosjonsfare.

Post 2. Bortfall av konsesjon

Krav til byggefrister gjelder fra tidspunkt for konsesjon til Ytre Oppedal kraftverk datert 11.04.2011.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Førde og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Før utarbeidelse av tekniske planer for dam og vannvei kan igangsettes, må søknad om konsekvensklasse for gitt alternativ være sendt NVE og vedtak fattet. Konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift og må derfor være avklart før arbeidet med tekniske planer starter.

NVEs miljøtilsyn vil ikke ta planer for landskap og miljø til behandling før anlegget har fått vedtak om konsekvensklasse.

NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet i nettet og at kostnadsfordelingen er avklart, jamfør våre merknader under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE vil ikke foregripe en ev. kommunal behandling av en ev. vei til Oppedalsstølen. NVE mener tidligere konsesjonsgitt løsning med kjøresterkt terreng fra kommunal vei til inntaket langs eksisterende sti er en god løsning. Dersom en ny vei til Oppedalsstølen anlegges på et senere tidspunkt, kan ev. bruk og avkjøring fra denne til inntaket håndteres i detaljplan.

Rørgaten skal følge setersti fra inntaket og ned forbi det bratteste partiet. Etter hvert som terrenget blir mindre bratt kan den trekkes vekk fra stien slik at denne blir mindre berørt. Det må legges til rette for at buføring til og fra seteren kan skje uhindret, og det skal være fremkommelig i hele perioden.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Nedenstående tabell angir rammene som ligger til grunn for konsesjonen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Valg av alternativ	
Inntak	Inntak på kote 300. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vannvei	Nedgrav i sin helhet. Skal følge setersti frem til enden av kommunal vei. Ved ev. ny vei kan dette vurderes på nytt i detaljplan.
Kraftstasjon	Kraftstasjon på kote 59.
Største slukeevne	1,76 m ³ /s
Minste driftsvannføring	0,060 m ³ /s
Installert effekt	3,5 MW
Antall turbiner/turbintype	1 peltonturbin
Vei	Ikke permanent vei opp til inntaket, men som kjøresterk del

	av terrenget. Revegeteres med stedlige masser. Ved ev. ny vei kan dette vurderes på nytt i detaljplan.
--	--

Dersom det ikke er oppgitt spesielle føringer i tabellen ovenfor kan mindre endringer godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen. Anlegg som ikke er bygget i samsvar med konsesjon og/eller planer godkjent av NVE, herunder også planlagt installert effekt og slukeevne, vil ikke være berettiget til å motta el-sertifikater. Dersom det er endringer skal dette gå tydelig frem ved oversendelse av detaljplanene.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger. Etablering av kunstige hekkekasser for fossefall kan være et aktuelt vilkår.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

NVE forutsetter at utbygger tar den nødvendige kontakt med fylkeskommunen for å klarere forholdet til kulturminneloven § 9 før innsending av detaljplan. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jmfør kulturminneloven § 8 (jmfør vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Øvrige forhold

Vedlegg

Kart

